ПРОТОКОЛ

Днес 28.02.2022 г. в Областна администрация Враца се проведе извънредно заседание на Областната епизоотична комисия (ОЕК), при следния дневен ред:

1. Запознаване с актуалната епизоотична обстановка по отношение на болестта Африканска чума по свинете – докладва ОДБХ Враца- Д-р Цветелина Тодорова – началник отдел КХ и.ф. Директор на ОДБХ Враца, съгласно Заповед № РД 11-88/18.01.2022г. за заместване, издадена от Изпълнителен Директор на БАБХ
2. Обсъждане и приемане на мерки и изпълнение на План за действие в Република България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с АЧС на територията на общините от област Враца, утвърден със Заповед РД11-553/17.03.2021 г. на Изп.директор на БАБХ – докладва ОДБХ Враца- Д-р Цветелина Тодорова – и.ф. Директор на ОДБХ Враца, съгласно Заповед № РД 11-88/18.01.2022г. за заместване и Д-р Бойко Йотов – началник отдел „Здравеопазване на животните" в ОДБХ Враца.
3. Разни

Г-н Стефан Красимиров – областен управител и Председател на ОЕК, откри заседанието, като обяви, че то е свикано поради зачестилите случаи на констатирани огнища на Африканска чума по свинете в нерегистрирани лични стопанства на територията на страната, както и от последвалата от това усложнена епизоотична обстановка. Към днешна дата на територията на област Враца няма констатирани случаи на АЧС.

Дневният ред беше подложен на гласуване и приет от участниците в заседанието.

По Т.1 от дневния ред:

Д-р Цветелина Тодорова: Към 28.02.2022 г. епизоотичната обстановка на територията на област Враца по отношение на африканската чума по свинете е следната:

Няма случаи на положителни проби за африканска чума по свинете от отстреляните диви свине за периода 01.01.2022 до 24.02.2022. За периода от януари до месец края на февруари включително са изследвани 64 броя диви свине, отстреляни от ловните сдружения. Не са постъпвали сигнали за заболели и намерени трупове на умрели диви свине. Няма сигнали за заболели и умрели домашни свине.

На територията на страната ситуацията по отношение на АЧС е следната:

На 31.01.2022 г. със заповед № РД11-129/31.01.2022 г. на изпълнителния директор на БАБХ е обявено първично възникнало огнище при домашни свине в обект за отглеждане на свине за лични нужди, намиращ се в с. Кавракирово, общ.Петрич, обл. Благоевград.

След получен сигнал в Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) Благоевград, незабавно е организирана проверка и вземане на проби от свинете. Българската агенция по безопасност на храните незабавно предприе мерки за ликвидиране на огнището, съгласно правилата на европейското и националното законодателство, и Плана за спешни действия при контрол на АЧС.

Създадени са зони на рестрикция (3-км предпазна и 10-км надзорна зона), в които са наложени мерки за контрол и ликвидиране на АЧС. В тях не се отглеждат домашни свине в други индустриални свинеферми или фамилни ферми. Клинични прегледи и лабораторен надзор ще бъдат извършени в населените места, попадащи в 3- и 10-километровите установени зони на рестрикция. Провежда се епизоотично проучване от експерти от Агенцията по храните, съвместно с Центъра за оценка на риска по хранителната верига за откриване на потенциалния източник на инфекция и начина на заразяване на фермата.

БАБХ напомня, че е от съществено значение стопаните да спазват правилата за превенция на заболяването. Всички случаи на болни и умрели свине трябва да бъдат докладвани незабавно.

Вторични огнища на АЧС при диви свине са констатирани на 14.02.2022 г. на територията на ДЛС в областите Пловдив, Кърджали, Стара Загора, Ямбол, Смолян, Сливен , Пазарджик, Шумен, Перник, Хасково Габрово, Бургас, Благоевград и Кюстендил.

Африканската чума по свинете е болест, която вече над три години върлува на територията на нашата страна. Известна е ролята на ловците за противодействие на болестта чрез навременно откриване на заразени животни и изпращането на проба за изследване.

По Т.2: Д-р Цветелина Тодорова, припомни, че Планът за действия в Република България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с АЧС е утвърден през миналата година със заповед на изпълнителния директор на БАБХ-София, а зачестилите случаи през м. януари 2022 г. налагат спешното свикване на ОЕК и ОбЕК и гласуване на мерки с конкретни срокове за изпълнение.

В тази връзка тя предложи следните мерки, групирани в седем точки, както следва:

1.Провеждане на инвентаризация на свиневъдни обекти

Двукратно от представители на общинските администрации

Конкретни мерки: Наличие на населени свине без идентификация, тоест ушни марки. В Закона за ветеринарномедицинската дейност е казано, че обект за отглеждане на свине може да бъде „Лично стопанство/стопанство тип „заден двор“, „Фамилни ферми тип А“ . Всеки обект трябва да е записан в информационната система на БАБХ (т.е. да притежава регистрационен номер във ВетИС), а всички отглеждани животни следва да са идентифицирани с ушни марки. Информиране на стопаните че регистрацията е по чл. 137 от ЗВД **Чл. 137. (11) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г.) Животновъдните обекти - лични стопанства, за отглеждане на селскостопански животни подлежат на регистрация в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът. (12) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г.) За регистрация по ал. 11 собственикът или ползвателят на обекта подава до директора на ОДБХ заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ. (13) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г.) Заявлението за регистрация се подава чрез кмета или кметския наместник, като за всяко заявление се издава входящ номер. На всеки 10 дни кметът или кметският наместник предоставя на съответната ОДБХ за регистрация всички постъпили за периода заявления.**

„Лично стопанство/стопанство тип „заден двор“ **е отглеждане на животни в двор на къща (жилище), в която могат да се отглеждат до 3 броя** свине за угояване за лични нужди (в този тип обект НЕ се разрешава отглеждането на свине майки и некастрирани нерези)

Срокове за изпълнение: Кметовете и кметските наместници са длъжни да организират **в срок до 30.04.2022** г. първоначална инвентаризация и до **20.10.2022** г. извършването на втората инвентаризация на животните в животновъдните обекти - лични стопанства, и да изготвят списък, който съдържа имената на собствениците на животни, броя, вида и категорията на животните от животновъдните обекти; в срок до 7 работни дни от извършване на инвентаризацията те предават списъка на официалния ветеринарен лекар, отговарящ за съответната община, и го поставят на видно място.

Еднократно от официален ветеринарен лекар и представители на общинските администрации

Срокове за изпълнение : ОВЛ от ОДБХ и Кметовете и кметските наместници са длъжни да организират **в срок до 30.05.2022 г.** инвентаризация на животните в животновъдните обекти - лични стопанства, и да изготвят списък, който съдържа

имената на собствениците на животни, броя, вида и категорията на животните от животновъдните обекти; в срок до 7 работни дни от извършване на инвентаризацията предават списъка на ОДБХ Враца.

2.Извършване проверка на депопулация на задните дворове през 2019 г., ако същите са подновили дейността си.

Конкретни мерки – Съвместно органи на местна власт с ОВЛ ОТ ОДБХ Враца извършват проверка за наличие или отсъствие на населени свине от представители на местна власт и ОВЛ на общината. Кметовете/кметските наместници да организират инвентаризация на тези ЖО по отношение на отглеждани СВ (вкл. по категории) и подаването на заявления от такива стопани в кметствата за регистрация на личните им стопанства по ЗВД и предаването им на ОВЛ общини; извършване на клиничен надзор и вземането на проби за лабораторно изследване при домашните свине с неизяснен произход (без ВМС индустриални ферми и ферми тип А) със съдействието на регистрираните частно практикуващи лекари ; кметовете/кметските наместници да информират собствениците на такива СВ , че лабораторните изследвания се заплащат от тях или следва доброволното им оползотворяване (клане на собствена консумация). При отказ ще се извършва хуманно убиване на такива СВ със съдействие на полицията и тяхното унищожаване чрез загробване на терени, определени от общините.

Срок на изпълнение: **30.04.2022 г.**

3. Извършване на клинични прегледи и проверки на биосигурност четири пъти годишно от регистрирани ветеринарни лекари и предоставяне на резултати от прегледите и проверките.

Конкретни мерки: Клинични прегледи за здравния статус на животните и проследяване спазването на мерки за биосигурност, на които трябва да отговарят личните стопанства :

1. Обектът е ограден по начин, не позволяващ свободен достъп на хора и други животни във фермата, с цел осигуряване безопасността на обекта и здравето и благосъстоянието на животните.

2. Помещението, в което се отглеждат свинете, е изградено така, че не позволява травмиране на животните (в съответствие с изискванията за защита и хуманно отношение към свинете).

3. Помещението разполага с достатъчно количество вода за пиене от собствен водоизточник и/или е директно свързано с водоснабдителната мрежа.

Срокове: **четири пъти годишно, разпределени през четирите тримесечия на годината.**

4.Извършване на клинични прегледи и проверки на биосигурност един път годишно от официални ветеринарни лекари . Клинични прегледи по оценка на риска от ОДБХ. Вземане на проби в случай на съмнение .

Конкретни мерки: Клинични прегледи за здравния статус на животните и проследяване спазване на мерки за биосигурност, на които трябва да отговарят личните стопанства :

1. Обектът е ограден по начин, не позволяващ свободен достъп на хора и други животни във фермата с цел осигуряване безопасността на обекта и здравето и благосъстоянието на животните.

2. Помещението, в което се отглеждат свинете, е изградено така, че не позволява травмиране на животните (в съответствие с изискванията за защита и хуманно отношение към свинете).

3. Помещението разполага с достатъчно количество вода за пиене от собствен водоизточник и/или е директно свързано с водоснабдителната мрежа.

Срок за изпълнение: **30.06.2022 г.**

1. Взаимодействие с териториални звена на МВР за борба с нелегално придвижване на свине- извършване на проверки на МПС с цел откриване източника на заловеното прасе или свински продукт.

Насоки - При транспортиране животните задължително са придружени от ветеринарно-медицинско свидетелство, свинете са идентифицирани с ушни марки с изяснено място на произход. .

Превозването на животински продукти се извършва с регистрирано и обозначено със стикер МПС. Спазване на хладилна верига на съхранение и наличие на търговски документ за произход и превоз на етикетирани животински продукти.

При констатиране на несъответствие - незабавно сезиране на ОДБХ Враца.

Срокове: постоянно и непрекъснато.

2. Извършване на месечни проверки за провеждане на интернет - нелегална търговия с прасета. Провеждане на онлайн-надзор в уебсайтове, социални мрежи и проверка на място.

Конкретни мерки – Началник отдел „Здравеопазване на животните“ при ОДБХ Враца извършва проверки за нелегална интернет търговия с прасета. Провеждане на онлайн- надзор по интернет , уебсайтове, социални мрежи. При констатиране на несъответствие сезира органите на МВР и се извършва съвместна проверка на място.

Срокове: Началник отдел „Здравеопазване на животните“ при ОДБХ Враца **до 30 число на месеца изготвя обобщен доклад по точките от проведения онлайн надзор.**

3. Предоставяне на информационни материали на собствениците на прасета от заден двор чрез местна власт, ОВЛ, регистрирани ветеринарни лекари .

Конкретни насоки – Разяснения за мерки за биосигурност, превенция на болестта и клиниката на болестта

Ако прасетата се разболеят, незабавно се уведомява ОДБХ, РВЛ, кмет, дори и тревогата да е фалшива.

Кратка характеристика на клиниката на болеста- Остра форма (силно вирулентен вирус) • Треска (40.5-42°C) • Цианози по кожата – най-вече ушите, опашката, дисталните крайници, гръдната и коремната област. • Анорексия, слабост и дискоординация 24-48 часа преди смъртта. • Ускорен пулс и сърдечен ритъм • Повръщане, диария (понякога кървава) и очни изтечения. 4 • Смърт в рамките на 6-13 до 20 дни • Аборти • Преболедувалите свине са вирусоносители до живот • Смъртността може да достигне до 100%

Подостра форма • По-слабо проявяване на клинични признаци • Продължителност на боледуването 5-30 дни • Аборти • Смърт в рамките на 15-45 дни • Вариращa смъртност 30-70%

Хронична форма • Разнообразни признаци: загуба на тегло, ремитираща температура, респираторни признаци, некрози по кожата, хронични рани по кожата, артрит • перикардит, адхезии по белите дробове, отоци по ставите • Продължително боледуване 2-15 месеца • Ниска смъртност

Срок: **постоянен**

Г-н Стефан Красимиров: Предлагам да гласуваме така обявените мерки.

Мерките бяха гласувани от присъстващите на заседанието.

По т.3:

Д-р Мирослав Първанов – Представител на Областния съвет на Български ветеринарен съюз – Враца - изказа мнение: „Разписаните и гласувани от ОЕК мерки да не остават само написани, а да се изпълняват. Инвентаризацията е основата на всичко. Ако се приложи и изпълни тази мярка, ще имаме ефективна превенция на АЧС“.

Д-р Цветелина Тодорова: „Извършваме ежеседмични проверки, следим нерегламентирани пазари, налагат се глоби, изземват се продукти, но в работната седмица.

Д-р Бойко Йотов от ОДБХ-Враца допълни: „Няма регистриран пазар на територията на област Враца. Всички пазари са нерегламентирани, проверяват се, но на тях няма действащ ветеринарен лекар. Работим активно по сигнали в рамките на работната седмица. Но за почивните дни е необходима заповед и допълнително заплащане, което се надяваме да получим, с цел по-ефективен контрол. Гражданите да подават сигнали на телефон 112 и ще реагираме.

Областният управител Стефан Красимиров обобщи, че към момента следва да се спазва действащото законодателство, като заедно с това е необходимо да бъде засилен контролът и инспекционната дейност на територията на област Враца от всички ангажирани по закон институции, с цел превенция и неразпространение на АЧС, да се сигнализира за нерегламентиран превоз или продажба на животни и животински субпродукти и продукти веднага на ОДБХ и съвместно с правоохранителните органи да се действа безкомпромисно. Да се прилага ротационен принцип: при работа по сигнали и проверки на място в лични стопанства и нерегламентирани пазари, инспекторите, отговарящи за дадена община, да проверяват друга община, с цел премахване на зависимости и минимизиране на корупционния риск.

Настоящият протокол ще бъде изпратен в ЦУ на БАБХ- София на електронен адрес : AHW@bfsa.bg в срок до 04 март 2022 г.

Поради изчерпването на дневния ред областният управител закри заседанието.

Утвърдил: /п/

Стефан Красимиров
Областен управител
на област Враца
и Председател на ОЕК област Враца

Протоколирал: /п/
Любомир Маринков,
гл. експерт в Дирекция АКРРДС